Üstbili?sel Okuma Performans? Dereceli De?erlendirme Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üstbili?sel Okuma Performans? Dereceli De?erlendirme Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32292

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üstbili?sel Okuma Performans? Dereceli De?erlendirme Formu, 2017 y?l?nda Mehmet Ali Bahar taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu form, ö?rencilerin üstbili?sel okuma stratejilerini kullanma düzeylerini ve okuma performanslar?n? detayl? bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, özellikle olgusal bilgilendirici metinleri anlama becerisi üzerindeki e?itim etkilerini ölçmek için kullan?lm??t?r.

Ölçek, toplamda 25 maddeden olu?makta olup, her bir madde için ayr? ayr? tan?mlanm?? performans kriterlerine dayal? be? seviyeli bir derecelendirme sistemi kullan?r. Bu sistem, ö?rencilerin belirli okuma görevlerindeki yeterlilik seviyelerini objektif olarak belirlemeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Üstbili?sel okuma, üstbili?, okuma stratejileri, dereceli de?erlendirme formu, 4MAT ö?retim düzeni, okuma performans?.

Yazarlar

Mehmet Ali BAHAR

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, 4MAT ö?retim düzenine göre tasarlanm?? üstbili?sel okuma e?itiminin, kat?l?mc?lar?n üstbili?sel okuma stratejilerini kullanma becerileri ve olgusal bilgilendirici metinleri anlama düzeyleri üzerindeki etkisini nicel olarak ölçmektir. Bu ba?lamda, form, ö?rencilerin okuma sürecinde fark?ndal?k, planlama, izleme ve de?erlendirme gibi kritik üstbili?sel a?amalardaki performanslar?n? derecelendirmeyi sa?lam??t?r.

Ölçek, bir performans de?erlendirme arac? olarak tasarlanm??t?r; bu, sadece öz bildirime dayal? strateji kullan?m?n? de?il, ayn? zamanda gözlemlenebilir ve derecelendirilebilir performans ç?kt?lar?n? da hedefledi?i anlam?na gelir. Bu yakla??m, üstbili?sel becerilerin uygulamadaki yeterlili?ini somutla?t?rmak için önemlidir.

Yap?

Üstbili?sel Okuma Performans? Dereceli De?erlendirme Formu, okuma sürecinde bireyin kendi bili?sel süreçlerini yönetme yetene?i olan **üstbili?sel okuma** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle üç ana bile?en etraf?nda ?ekillenir:

Bili? Bilgisi (Knowledge of Cognition): Okuyucunun kendi okuma becerileri, görev

ARABPSYCHOLOGY.COM

gereksinimleri ve stratejilerin ne zaman ve nas?l kullan?laca??na dair bilgisi.
Bili? Düzenlemesi (Regulation of Cognition): Okuma öncesinde planlama, okuma s?ras?nda izleme ve okuma sonras?nda de?erlendirme gibi stratejik süreçler.
Performans Yeterlili?i: Bu bilgiyi ve düzenlemeyi metin anlama görevlerine ba?ar?l? bir ?ekilde uygulama yetene?i.

Ölçek, 25 maddesi arac?l???yla bu düzenleme ve uygulama süreçlerini, ö?rencilerin okuma görevlerini yerine getirirken sergiledikleri davran??sal yeterlilikler üzerinden derecelendirmektedir.

Geçerlik

Kaynak referansta ölçe?in geçerli?ine dair spesifik istatistiksel de?erler (örne?in, yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i) do?rudan belirtilmemi?tir. Ancak, ölçe?in bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? olmas?, geçerlik çal??malar?n?n (uzman görü?ü, faktör analizi vb.) tezin metodoloji bölümünde detayl? olarak sunuldu?unu dü?ündürmektedir.

Performansa dayal? dereceli de?erlendirme formlar?nda geçerlik, genellikle maddelerin ölçülmek istenen üstbili?sel davran??lar? ne derece temsil etti?i (kapsam geçerli?i) ve puanlay?c?lar aras?ndaki tutarl?l?k (puanlay?c? güvenilirli?i) ile yak?ndan ili?kilidir. Detayl? geçerlik verileri için ilgili doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Verilen kaynak bilgide ölçe?in güvenirli?ine dair herhangi bir istatistiksel de?er (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s?, test-tekrar test güvenirli?i) belirtilmemi?tir.

Bu tür performans de?erlendirme formlar?nda güvenirlik çal??malar?, genellikle puanlay?c?lar aras? güvenirlik (inter-rater reliability) ve iç tutarl?l?k analizleri (madde-toplam korelasyonlar?) üzerinden yürütülür. Ölçe?in sa?laml???na ili?kin detayl? güvenirlik analiz sonuçlar?, Mehmet Ali Bahar'?n 2017 tarihli doktora tezinde yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla uygulanan faktör analizi sonuçlar?, alt boyutlar?n yap?s? ve madde yükleri hakk?nda bilgi vermektedir. Ancak bu veriler, sa?lanan k?sa referans içeri?inde bulunmamaktad?r. Ölçe?in kaç faktör alt?nda topland???, bu faktörlerin üstbili?sel okuma yap?s?n?n hangi bile?enlerini temsil etti?i ve aç?klanan varyans oranlar? gibi kritik bilgiler, tezin metodoloji bölümünde mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme (Performans Dereceli De?erlendirme Formu)

Format: 25 madde, 5 seviyeli derecelendirme (0'dan 4'e kadar puanlama sistemi).

Language Available: Türkçe

Population Group: E?itim ara?t?rmas? kat?l?mc?lar? (Muhtemelen ortaokul veya lise ö?rencileri, doktora tezinin kapsam?na göre de?i?ir).

Age Group: Belirtilmemi? (Akademik seviyeye ba?l?).

Population Details: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü kapsam?nda yürütülen bir doktora çal??mas? için kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Gözlem ve performans de?erlendirmesine dayal? bir derecelendirme. Puanlama, her bir madde için ayr? ayr? tan?mlanm?? i?lem zorluklar?na göre yap?lmaktad?r:

yetersiz (0)
çok az yeterli (1)
orta düzeyde yeterli (2)
büyük ölçüde yeterli (3)
tamamen yeterli (4)

Anahtar Kelimeler

Metabili?sel stratejiler, okuma e?itimi, performans de?erlendirme, olgusal metin anlama, dereceli puanlama, akademik ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: mehmetalibahar@erciyes.edu.tr

Correspondence Address: Erciyes Üniversitesi (Güncel ileti?im bilgisi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçek, bir akademik doktora tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir. Ticari olmayan akademik kullan?mlar için yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret: Ticari kullan?m ücreti belirtilmemi?tir.

Test Y?l?: 2017 (Doktora tezinin tamamlanma y?l?).

Kaynaklar

Bahar, M. A. (2017). *4MAT ö?retim düzenine göre gerçekle?tirilen üstbili?sel okuma e?itiminin üstbili?sel okuma stratejisini kullanma ve olgusal bilgilendirici metinleri anlama düzeyine etkisi* . Gazi Üniversitesi, Ankara.

Üstbili?sel Okuma Performans? Dereceli De?erlendirme Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçe?in 25 maddesi do?rudan sunulmam??t?r. Maddelerin tamam?na, Mehmet Ali Bahar'?n 2017 y?l?nda Gazi Üniversitesi'nde tamamlad??? yay?nlanmam?? doktora tezinden ula??labilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM